

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring av 5 § m) i lagen om arbetarskydd.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 338, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta vidtaga den ändringen i lagen om arbetarskydd, att paragraf 5, punkt m), erhåller följande lydelse: Åt arbetare, som från årets början varit anställd hos samma arbetsgivare eller företag, skall å tid mellan den 15 maj och den 16 därpå följande september beredas semesterledighet under minst 15 dagar.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

5 § i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd innehåller bestämmelser om vad av arbetsgivare särskilt skall iakttagas till förekommande av ohälsa i följd av arbetet. Punkten m) i denna paragraf lyder:

»Åt arbetare, som utan avsevärt uppehåll användes till arbete året runt och varit anställd hos arbetsgivaren eller företaget någon längre tid, bör, i allmänhet under den varmare årstiden, beredas semesterledighet under minst fyra söckendagar, vilken ledighet i regel bör vara sammanhängande och förlagd i omedelbar anslutning till sön- eller helgdag.»

Frågan om arbetarsemester har sedan lång tid tillbaka varit föremål för utredning. I andra lagutskottets utlåtande nr 14 vid 1932 års riksdag lämnades en redogörelse för vad därutinnan förekommit, och får utskottet beträffande tiden till och med år 1930 hänvisa till nämnda utlåtande.

Genom proposition nr 40 till 1931 års riksdag framlades förslag till lag angående ändring i vissa delar av 1912 års lag om arbetarskydd. Därvid föreslogs, att i lagen skulle införas ett stadgande i 5 § punkt m) av den lydelse detta lagrum nu äger.

Inom riksdagen väcktes i anledning av propositionen motioner, nr 205 i första kammaren av herr *Sigfrid Hansson m. fl.*, nr 349 i andra kammaren

av herr Sävström m. fl. och nr 352 i samma kammare av herr Karlsson i Grängesberg m. fl. I motionerna I: 205 och II: 349, vilka voro likalydande, yrkades, att semesterledigheten måtte — i enlighet med vad socialstyrelsen föreslagit i ett den 2 november 1925 till Kungl. Maj:t överlämnat inom styrelsen utarbetat förslag till reviderad lag om arbetarskydd — bestämmas till minst en vecka med i skäligen mån bibehållen avlöning. I motionen II: 352 hemställdes, att stadgandet om semester måtte givas den avfattningen, att åt arbetare, som från årets början varit anställd hos samma arbetsgivare eller företag, skulle å tid mellan den 15 maj och den 16 därpå följande september beredas semesterledighet under minst 15 dagar med skäligen bibehållen avlöning.

Andra lagutskottet framhöll i sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 24, att utskottet icke kunde förorda längre lagstadgad minimitid för semestern än den i propositionen upptagna. Om den åsyftade ledigheten benämndes semester framginge därav, att vederbörande under ledigheten åtminstone till huvudsaklig del borde åtnjuta avlöning. Skulle bestämmelser meddelas om rätt till lön under semesterledighet, skulle detta innebära en inskränkning i lagen av begreppet semester till att avse ledighet utan avlöning, något som icke vore lämpligt.

Det lagförslag, som utskottet förordade, skilde sig i nu ifrågavarande del icke från det genom propositionen framlagda.

Mot utskottets utlåtande i denna del reserverade sig herr Sigfrid Hansson m. fl. samt fröken Hesselgren, vilka tillstyrkte yrkandet, att den lagstadgade ledigheten borde avse minst en vecka.

Utskottets utlåtande godkändes i förevarande del av riksdagen.

Vid såväl 1932 som 1933 års riksdagar framställde herr Karlsson i Grängesberg m. fl. (i motioner II: 61 år 1932 och II: 80 år 1933) samma förslag till ändring av 5 § punkt m) i arbetarskyddslagen, som föreligger i den nu ifrågavarande motionen II: 338.

På hemställan av andra lagutskottet (utlåtanden 14/1932 och 15/1933) beslöt riksdagen, att motionerna icke skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Även vid 1934 års riksdag gjorde herr Karlsson i Grängesberg m. fl. i motion II: 285 enahanda hemställan, som i förevarande motionen II: 338.

Andra lagutskottet anförde i utlåtande nr 4:

Utskottet anser det vara ett samhällsintresse att genom ledighet från arbetet under någon tid — semester — tillfälle till rekreation beredes arbetare, anställda i olika slags rörelse. Såsom utskottet framhållit i sitt vid 1931 års riksdag avgivna utlåtande nr 24 inlägger utskottet i benämningen semester å denna ledighet, att arbetaren åtminstone till huvudsaklig del åtnjuter avlöning under densamma.

Att i lagen om arbetarskydd fastställa en bestämd minimitid för semester-

ledighet finner sig utskottet icke kunna förorda, detta särskilt med hänsyn till semesterfrågans ekonomiska sida.

I gällande lag om arbetarskydd har en så kort tid som fyra söckendagar angivits såsom det minimum, vilket semestertiden icke bör underskrida. Att detta dagantal angavs motiverades vid dess bestämmande i propositionen därmed, att av de arbetare, som enligt kollektivavtal ägde rätt till semester — utgörande sannolikt omkring $\frac{3}{4}$ av de arbetare, som berördes av avtalen — ungefär $\frac{2}{3}$ hade en semester understigande en vecka. Den vanligaste tidslängden syntes vara fyra dagar, ehuru den faktiska ledigheten ofta bleve längre genom att driften inställdes på en helgdagsafton mellan två helgdagar. I många fall innehöllo emellertid gällande kollektivavtal på skilda arbetsområden bestämmelser om längre semestertid. Med hänsyn till nu rådande ekonomiska förhållanden anser sig utskottet ej böra upptaga till prövning frågan, huruvida den minimitid för semester, som i lagen angives såsom önskvärd, bör utsträckas.

På grund av vad sålunda anförts kan utskottet icke tillstyrka ändring i gällande bestämmelser angående semester i lagen om arbetarskydd.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Riksdagen biföll denna hemställan.

Att semesterledighet under en icke alltför kort tid beredes arbetare inom olika slag av rörelse finner utskottet vara ett samhällsintresse av vikt. Inom många arbetsområden åtnjutes för närvarande semester under längre tid än det antal dagar, som semesterledigheten enligt arbetarskyddslagen icke bör underskrida. Dock finnes ännu ett stort antal industrier, hos vilka arbetarnas semestertid icke överstiger fyra söckendagar. Utskottet finner det vara önskvärt, att arbetare, tillhörande sist omnämnda grupp, i den mån det låter sig göra erhålla en utsträckt semestertid. Utskottet anser emellertid med hänsyn till den osäkerhet, som råder i fråga om läget på arbetsmarknaden och de handelspolitiska förhållandena, att en lagändring, innefattande höjning av det antal dagar, som semestertiden icke bör underskrida, icke för närvarande bör komma till stånd. Ej heller finner utskottet under nuvarande omständigheter skäl föreligga att tillstyrka riksdagen att i lag fastställa en bestämd minimitid för semesterledigheten.

Utskottet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II: 338, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 februari 1935.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Hagman, P. Sandström, Karl Bodin, Knut Petersson, Olof Carlsson, Forslund* och *Carlström*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Petersson* i Lerbäcksbyn*, *Pettersson* i Hällbacken, *Hansson* i Trollhättan och *Sandström* i Sollefteå, fru *Nordgren** samt herrar *Johanson* i Huskvarna och *Johansson* i Tväråselet*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
